

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) DECEMBER 7, 1936.

Najstarejši slovenski

dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so
uspešni

STEVILKA (NUMBER) 288

CHURCHILL PRI- SKOČIL NA PO- MOČ EDWARDU

Možni bodoči novi premier Anglie izjavlja, da nima nobeno ministerstvo pravice, zahtevati od kralja, da se odpove prestolu. Situacija je zelo napeta.

LONDON. — Winston Churchill, najvplivnejši konservativni poslanec, ki ne sedi v vladi in katerem se zadnje čase pogovori, da bo prihodnjem angloškim premijerom, je v soboto prisotni na pomoč kralju Edwardu, katerega Baldwin in škofje angličanske cerkve pestijo zaradi Mrs. Wallis Simpsonove, ter podal izjavno, da nima nobena pravice zahtevati od kralja, da se odpove prestolu. Ta izjava je bila naperjena direkti proti Baldwinovi vladi, ki je želela pritisniti na kralja, da se odpove Simpsonovi ali pa prestoli.

Preden načne kako tako uprašanje (kakor vprašanje kraljeve ženitve), bi moralna vlada vedeti vsaj za voljo parlamenta, pravi Churchill, ki je nato oponziril, "da v nobenih okoliščinah ne more priti do ženitve med petimi meseci, lahko pa, da v različnih vrokovih ne bo nikdar dole do nje", nakar je pripovedal "več časa in potrpljenja". Med tem je začel narasčati oben straneh sentimente da se Edwardu več časa". Med načrti kraljeve ženitve s Simpsonovo je predvsem vlada duhovščina — srednji stan, ki je tudi aristokracija ne očekava. Preprosto ljudstvo je začelo na kraljevi strani. V sobotu zvečer se je vršil v londonskem Hyde parku shod, na katerem je neki delavec povedal svetovanje z besedami: "Doli z angličansko cerkvijo — mi hočemo Edwarda!" Ko se je prejšek Baldwin mudil na konferenci pri kralju v Buckinghamshire, se je zbrala pred palatino, ki je vzklikala: "Bog hrani kralja! Bog hrani kraljico! Erca Baldwinu!"

Tudi vplivni časopisi so se zanimali na kraljevo stran. Izjavili na kraljevo stran, da je bil Rothermere, brat pokojnega angleškega časopisnega magnata lorda Northcliffeja, ki je iz intervjuju z londonskim Newsom, da bo padla vlada, ki bo v tej krizi odločati proti volji angleške skofije!

Baldwinova vlada je pod tem izjavila, da vlada ne sili kraljevo odločitev, da bi se moral takoj odločiti. Iz vladnih krogov je priznalo, da vlada ne sili kraljevo odločitev, da bi se moral takoj odločiti. Danes se je začela pred okrajnim sodiščem porotna obravnavava proti policijskemu kapitanu Michaelu J. Harwoodu, ki je obtožen, da je tekom prohiobicije sprejemal podkupnino od butičarjev, za protekcijo. Obravnavo bo vodil sodnik Frank S. Day. Prosekucijo bo vodil okrajni prosekutor Cullinan, kateremu bo pomagal prvi pomožni prosekutor McNamee. Harwooda bo branila bivši pomožni prosekutor James C. Connell in James H. Murray. Harwood je bil suspendiran iz policijskih služb 6. junija, potem ko je policija pod Nessom napravila pogon na neko igralnico na Ivanhoe rd., katero je vodil Harwood sin Edward.

V BURGETTSTOWNU, Pa., je bil 2. decembra ubit pri delu v premogovniku John Cuder, star 56 let in doma iz Trente nad Bočem na Primorskem. Plast (Dalje na 2. str.)

Ameriška Slovenija od dneva do dneva

Kratka poročila o rojstvih, porokah, raznih prireditvah, novih grobovih in drugih zanimivostih iz življenja naših ljudi po širni Ameriki.

PROSVETA z dne 4. dec. komentira našo klerikalno komedijo s Cankarjem in med drugim piše:

"Mi smo vedno trdili — in bomo trdili do konca naših dni — da so naši klerikali veliki hincavi, ker si prisvajajo Ivana Cankarja, kajti Cankar ni bil niti malo njihov, dokler je lahko samostojno pisal; baš nasprotov: bil je njihov odločen nasprotnik. Res je, priznavajo, da je bil nasproten klerikalizmu, toda veri v nasprotoval. Jasno je, da Cankarja ne pozna, ga sploh ni čital, kdor to trdi."

RUSKI DELAVCI POKRIVAJAJO USTAVO

MOSKVA. — Okrog dva milijona russkih delavcev je včeraj paradirovalo preko Kdečega trga ob prilikli proklamiranja nove sovjetske ustave, katero so pozdravljali s silnim navdušenjem. Nikita Krušov, načelnik moskovskega odbora komunistične stranke, je ob tej prilikli izjavil, da "ko je bila ustava potrjena, se je uresničil sen stoletij. Solnce komunizma je vzelo nad svetom." Stalina ni bilo na vladni tribuni, načrbi zaradi neprijaznega vremena, kajti nad mestom je ležala gosta meglja.

BLUMOVA POLITIKA ODOBRENA

PARIZ. — Francoska poslanska zbornica je v soboto odobrila Blumovo politiko prepovedi izvoza vojnih potrebsčin v Španijo s 350 proti 171 glasovom. Ta zmaga pa je pokazala prve znake razkola v Ljudski fronti, kajti komunisti so se vzdržali glasovanja. Komunisti namreč zahtevali od vlade, da prenehata s politiko, ki je v precejšnji meri odgovorna, da se je španska civilna vojna tako zavlekla.

ŠEST UBITH

PORTSMOUTH, O. — Danes zjutraj sta v tukajšnji bližini v dežju trčila dva avtomobila, pri čemer je bilo na mestu ubitih šest oseb, štiri pa kritično poškodovanih. En avto se je po koliziji vnel in zgorel.

Obravnavna proti Harwoodu

Danes se je začela pred okrajnim sodiščem porotna obravnavava proti policijskemu kapitanu Michaelu J. Harwoodu, ki je obtožen, da je tekom prohiobicije sprejemal podkupnino od butičarjev, za protekcijo. Obravnavo bo vodil sodnik Frank S. Day. Prosekucijo bo vodil okrajni prosekutor Cullinan, kateremu bo pomagal prvi pomožni prosekutor McNamee. Harwooda bo branila bivši pomožni prosekutor James C. Connell in James H. Murray. Harwood je bil suspendiran iz policijskih služb 6. junija, potem ko je policija pod Nessom napravila pogon na neko igralnico na Ivanhoe rd., katero je vodil Harwood sin Edward.

V BURGETTSTOWNU, Pa., je bil 2. decembra ubit pri delu v premogovniku John Cuder, star 56 let in doma iz Trente nad Bočem na Primorskem. Plast (Dalje na 2. str.)

Irci proti Špancem

Clevelandske irske organizacije bodo imele nocoj shod v hotelu Allerton, da protestirajo proti nastopu Španca Luisa Sarasola, ki bo govoril jutri zvečer ob osmih v baptistovski cerkvi na vogalu E. 18. st. in Euclid Ave. v prilog ljudske vlade v Španiji. Govoril bo pod pokroviteljstvom Severoameriškega odbora za pomoč Španški demokraciji. Irci zahtevajo od župana Burtona, da ta shod prepreči.

Češki Sokoli

Večraj se je vršil v Češki Naredni dvorani na Broadwayju običajni letni sokolski nastop čeških Sokolov, pri katerem so nastopili najboljši tukajšnji češki telovaci. Prireditev je posetilo množico ljudi.

Kdo je vzel soho?

V soboto smo poročali, da je "Ameriška Domovina" z veliko bombastiko vrgla v našo javnost vest, da je prišel k njim neki zastopnik oseb, ki so odnesle Cankarjevo soho, in da so te osebe iz naprednega tabora, ki da je vsele tega odgovoren za to stvar. Kdo so storilec in kdo je posredoval zanje, pa ni povedala, dasi je bila to njena dolžnost. Brez dokazov obdolžujejo lopovi, ne poštene ni ljudje!

Ce "A. D." tega ne ve, jo mi s tem na to obozarijam. Obenem jo javno pozivamo, da dokaze vse svoje sohotne trditve "A. D." z dne 5. dec. in sicer: a) da je dočinka oseba, o kateri govorji, v resnici zastopala storilce; b) da so bili storilci naprednjaki (pod to označbo se mora razumeti ljudi, ki so aktivni predstavniki naprednega tabora, ne bebeči ali vetrinja); c) da se predstavniki ali voditelji naprednega tabora kdaj nagovarjajo svoje pristaže k takemu dejanju, kakor trdi, med vrsticami, "A. D.", ko nas dolži odgovornosti.

"A. D." trdi, da so storilci naprednjaki in da nosi odgovornost ves napredni tabor, s čemer misli na napredno vodstvo.

To mora združiti! Slepino točko svoje obdolžitve mora dokazati! Mi hočemo videti imena! In sicer takoj! Imena storilcev in prič.

Ako jih ne dobimo takoj, ako "A. D." takoj ne dokaze svojih obdolžb, do zadnje pice, ali, ako tega ne more storiti, javno ne preklici teh obdolžb, tedaj bomo jutri na tem mestu javno pribili, da je "Ameriška Domovina" nesramna lažnivka in obrekljivka!

Listnica uredništva

N. N.: Urednik "Enakopravnosti" ne odgovarja za vsebino stvari, preobčenih pod "Uredniško pošto". Te stvari so lahko dobre ali slabe, sodbo o tem prepušča čitateljem, sam gleda samo na to, da niso v navzkriju z zakonom. — M. M.: Vzemite v roke "Ameriškega Slovence" da boste vsaj vedeli, kaj se pravi "klobasati"! Zasledujte začrveno bevkjanje lemontskih patrov, morda Vam bo odprlo oči? In bolj pazno citajte "Ameriško Domovino", kadar vihti svojo skrhanjo bojno sekiro nad nimi. Drugega nasvetu ne moremo dati. Vsem, pravijo, pa tudi Bog ne more ustreči.

Cene plinu

Mestni odbornik William C. Reed namerava nocoj predložiti mestni zbornici zahtevo za drastično znižanje cen kuričnemu plinu, da se s tem prisili East Ohio Gas Co., da bo odnene zavlačevanjem. Obenem bo priporočil krajkoročno pogodbo s kompanijo, dokler se ne preišče značajna in metod plinskega monopolu v Združ. državah in možnosti zadevne zvezne zakonodaj. Reed bo predlagal 44 do 52c za 1000 kubičnih čevljev plina; sedanja cena je 58c.

Nazaj v bolnišnicu

V soboto je Svetkova ambulanca prepeljala iz bolnišnice domov Mr. Albino Zimmerman, 1237 E. 172 St. Zvečer se je jih pristopili najboljši tukajšnji češki telovaci. Prireditev je posetilo množico ljudi.

Mirovna zveza ameriških republik predlagana

Načrt so predložile Združene države in vsebuje ideje predsednika Rooseveltta in državnega tajnika Hullia.

BUENOS AIRES, Argentina. — Delegacija Združenih držav na mirovni konferenci v Buenos Airesu je predložila konferenci načrt za mirovno ali neutralnostno zvezo vseh ameriških republik. Načrt, ki sloni na idejah, katerih sta izrazila predsednik Roosevelt in državni tajnik Cordell Hull, določa ustanovitev stalnega neutralnostnega odbora, v katerem bi bile zastopane vse ameriške republike in ki bi deloval za mirovno sodelovanje vseh ameriških republik na podlagi washingtonske teorije o neutralnosti. Načrt je bil v splošnem sprejet zelo prijateljsko in bolivijski in srednjameriški delegati so se o njem izrazili počivalno. Delegati Združenih držav so poudarili, da ni nobenih spornih razlik med njihovim predlogom in podobnimi predlogi drugih ameriških republik, vključivši Čile, Brazilijo in Venezuela. Obenem so izrazili mnenje, da bo konferenca sprejela protivojni pakt, ki bo temeljil na ameriškem načrtu.

Washingtonski delegati pa se niso navdušili za načrt ameriške Lige narodov, kakršno je predlagala republika Dominika. Načrt Združenih držav predvideva "ponovitev obljube, da se bo vse mednarodne razlike, ki se utegnijo pojaviti, resilo mirnim potom", kar so Rooseveltove besede, s katerimi je pokazal pot, ki vodi proč od vojne.

Mirovni odbor, v katerem bili zunanji ministri držav, ki bi podpisale ta dogovor, bi se ustalil, kadarkoli bi to zahtevali storiti, javno ne preklici teh obdolžb, tedaj bomo jutri na tem mestu javno pribili, da je "Ameriška Domovina" nesramna lažnivka in obrekljivka!

Ista točka dalje določa ustavitev posebnega komisarijata vojnih industrij, ki bo imel popolno kontrolo nad vsemi industrijskimi, ki zlagajo rdečo armaturo, da predstavlja načrt za vse mednarodne razlike, ki se utegnijo pojaviti, resilo mirnim potom", kar so Rooseveltove besede, s katerimi je pokazal pot, ki vodi proč od vojne.

Centralni eksekutivni odbor je bil pooblaščen, da razpiše volitve v novi parlament, ki se bo imenoval vrhovni svet, ki bo sezidal iz dveh zbornic, ki bosta zavezale, da bodo vsak medsebojni spor poravnale na mireni način in da se bodo v slučaju, da druga razsodila odrečajo, obrnile na mirovni odbor.

V slučaju, da bi bilo vse posredovanje zmanj in da bi prislo do vojne med dvema ameriškima državama, bi ostale ameriške republike zavzeli stališče stroge neutralnosti, obenem pa prepovedale izvoz orožja in munitione in dajanju posojil ali kreditov vojskujočim državam.

Ameriška delegacija je tudi predložila načrt za pospešitev kulturnih prijateljskih odnosov med ameriškimi republikami, ki določa vsakoletno izmenjanje graduiranih studentov in profesorjev med vsemi 21 ameriškimi republikami.

PAPEŽ BOLAN

VATIKAN. — Pepež Pij XI. je moral v soboto v posteljo, ker je dobil mrtovud v noge. Moža, ki je star 79 let, mučijo tudi druge nadloge, ki jih prinaša starost, predvsem naduha. Zadnje vesti govore, da se je njegovo zdravstveno stanje temeljno nedelje precej izboljšalo.

Nazaj v bolnišnico

V soboto je Svetkova ambulanca prepeljala iz bolnišnice domov Mr. Albino Zimmerman, 1237 E. 172 St. Zvečer se je jih pristopili najboljši tukajšnji češki telovaci. Prireditev je posetilo množico ljudi.

Nova sovjetska ustava potrjena

Sovjetska vlada je dobila ustavno pravico, da lahko napove vojno, "kadar se ji vidi potrebno", s čemur ji je omogočeno, da lahko vsak čas priskoči na pomoč zveznikom, kar je izredne važnosti za Francijo.

Komunistična stranka je dobila uradni status. Nova ustava jamči svobodo veroizpovedi, izvrševanja cerkvenih obredov itd.

MOSKVA. — Sovjeti vseunijski kongres je v soboto odobril novo ustavo Sovjetske Rusije, ki določa med drugim vzpostavitev parlamentarnega sistema dveh zbornic na podlagi enake in direktne volilne pravice, zaščito privatne svojine, versko prostost in druge važne spremembe.

Komunistična stranka je bila priči v zgodovini priznana v ustavi kot državna stranka. S tem se peča člen 126, ki so ga delegati pozdravili s silnim nadušenjem.

Ustava dalje vsebuje določbe o svobodi govora, tiska in zborovanja. Privatna svojina, ki v Sovjetski Rusiji ni bila nikdar popolnoma odpravljena, je z ustavo zaščitena. Vlada jamči državljanom, da jim država ne bo odvzela njihovih domov. Industrije pa bo še nadalje lastovala država, razen v slučajih, kjer se gre za zadružne organizacije ali mala podjetja, v katerih opravi vsa dela en sam človek.

Kongres je zboroval deset dni. Zadnjičen je bil v soboto, potem, ko je soglasno potrdil novo ustavo, nakar so delegati zapeli "Internacionalo" ter se razšli. Kongresa se je udeležilo 2.016 delegatov. Bil je to zadnji vseunijski kongres, ker bo zdaj stolpil na njegovem mestu vrhovni svet ali parlament.

TROCKI GRE LAJKO V MEHIKO

MEXICO CITY. — Zunanji minister Eduardo Hay je sinoči izjavil, da je mehiška vlada dovolila izgnanemu boljševiskemu voditelju Leonu Trockiju, ki ta čas biva na Norveškem, da se naseli v Mehiki, "kjer lahko ostane tako dolgo, dokler želi." Ministrica izjavila pravi, da je Trockijevo življenje v nevarnosti, ker mu evropske države ne dovol

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
VATRO J. GRILL, President
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznajdu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev ..... \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu v Kanadi in Mexici
za celo leto \$6.00
za 6 mesecev ..... \$3.25; za 3 mesece \$1.50
Za Zedinjene države za celo leto \$4.50
za 6 mesecev ..... \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemski države
za 6 mesecev ..... \$4.00; za celo leto \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

STO LET AMERIŠKEGA PATENTNEGA SISTEMA

Minuli teden smo na kratko omenili važne iznajdbe, ki so bile patentirane v Zedinjenih državah pred Civilno vojno.

Potem je sledil val novih iznajdb, ki so se povečini nanašale na stroje za šte

Društvo Coll. Slovenske, 22. SDZ

Clanice društva "Collinwood-ske Slovenke", št. 22 SDZ se vabi na sejo, katera se vrši v tork 8. decembra v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Začetek bo ob 7:30 zvečer. Vdeležite se vse, ker imamo veliko za sklepati. Obenem so volitve odbora. Če si boste izvole odbor po svoji volji boste morda bolj redno obiskovale seje in s tem deleževale malo bolj za društvo in za Zvezzo.

Mary Yerman

Dr. Washington, 32, SZZ

Člani in članice tega društva so vabljeni, da se gotovo udeleže letne seje, ki se vrši v tork 8. decembra v navadnih prostorih v SDD. Na seji bo poleg drugih zadev tudi volitev odbora za leto 1937.

Vsek član in članica naj pride na sejo in naj voli po svoji prisodnosti, da ne bo potem oporekanja in kritiziranja. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da vsak član in članica, ki se ne udeleže seje plača 50 centov v društveno blagajno. Izvzeti so le bolniki. Toraj člani in članice, prideite na letno sejo, vsi kateri morete, da si izvolute take u

radnike, ki bodo vsem v zado

voljstvo. Po seji bo malo zaba- ve.

A. Tomle, predsednica

Kanarčki

Opozorjam vse starše "Kanarčkov", da se vrši letna seja mladinskega pevskega zborna "Kanarčki" v Slovenski Delavški Dvorani na Prince Ave. noč v ponedeljek 7. decembra točno ob 8. uri zvečer. Dolžnost vseh staršev je, da se gotovo udeleže, kajti na dnevnem redu bo volitev odbora za leto 1937 in priprave za koncert, ki se vrši v nedeljo dne 10. januarja. Prilika bo dana vam vsem staršem, da o dobrem ali slabem delovanju kritizirate odbornike 1936 in dana je prilika, da izvolute v odbor ljudi, ki so po vašem mnenju sposobni voditi vašo mladino, ljudi, katerim boste radi pomagali.

Ob tej priliki se želim zahvaliti Mr. John Lupšinu, ki je daloval za zadnjo prireditev "Kanarčkov" vso grocerijo in mesino. Enako se želim zahvaliti Mr. John Potokarju, ki je daroval "Kanarčkom", ob priliki njih zabave, včas zavojev popa. Starši in "Kanarčki" se zahvaljujejo zgornjima za darovane stvari in spoštujejo vašo naklonjenost.

Še enkrat opozorjam starše, da se gotovo udeleže letne seje, ki se vrši noč.

Anna Traven

Opij v Jugoslaviji

Makova polja . . . Vsa Južna Srbija jih je polna. Opij je poleg tobaka najpogostejši in je bil do pred nekaj leti tudi najdonosnejši pridelek južnosrbskih pokrajin. V mesecu majniku so makova polja v najbujejšem cvetju. V dobrem tednu cvetje odpade. Potem štrlijo zelenle glavice proti nebnu. Debelijo se iz dneva v dan. Ko so dovolj debele, jih obrezujejo na ta način, da s posebnimi nožiči urezajo kroge po njih. Iz zares se poceja bel sok. Sprvanj, potem počasi. Drugi dan, ko se je strdi v drobenih kapljicah in slojih, ga lučijo s še zelenih glavic. Temu se pravi makova žetev. Potem ta strnjena sol zbirajo skupaj, ga suše, čakajo kupcev. V teh težkih časih, ki so južnosrbskemu kmetu radij raznih motivov še bolj črni ko marsikod drugod pri nas, je makova smola eden prvih letnih zasluzkov tu doli. Zato je vprašanje prodaje makove smole ena največjih skrbju južnosrbskega kmeta. Posebej letos, ko je trta večji del odvedala, za tobak se pa še ne ve, kako se bo razvijal in zorel, je opij eno največjih upanj. V sledenem se bomo v par stavkih ozrl na opisno trgovino, na spravljanje v denar opijke smole, ki jo reweži poceni prodajajo, da prekupeci in velike firme bogato služijo pri nji.

Spolno znano je, da se danes kmečki produkti premalo plačujejo. Taka je tu dolj s tobakom, ki ga odkupuje država, pa tudi z opijem, ki "Prizad" trguje z njim. Zato je več ko razumljivo, zakaj je južnosrbski kmet postal skepičen, zakaj število zasajenih tobakovih sadik strašansko nadzuge in zakaj je makove smole vsake leto manj . . . Da boste videli, kako stoji stvar z makovo smolo (surovim opijem), s katero zalagamo v zvezzi s Turčijo velik del evropskega opiskskega trga, bom navedel samo nekaj grobih statističnih podatkov, ki so zgovorne priče splošne gospodarske krize in nezaupanja, kar je še posebej žalostno, na našem jugu. Letni pridelek opija (makove smole)

se nahaja povprečno 10 do 14 edinic morfina. Vlada pa je fašiste in prizadeval narodnim predpisala, da se mora letos ljudem s svojimi denunciacijami

Uredništvo "Enakopravnosti" je v celjem priču dopise narodnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uredništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni. Rokopisov se ne vrača.

SKRAT**Hudo grmenje, malo toče .**

Dr. Spassvogel, kazenski sodnik pri nekem podeželskem okraju središču v predvojni Avstriji, dostenjano v talarju in v baretom na glavi sedi za zeleno mizo v razpravnici. Z najstrožjim inkvizitoričnim pogledom sodnik fiksira omkraj mize stoječega in odstrahu trepetajočega razapanega vagabunda Ištvana Ciganoviča, ki je bil zasačen pri beračenju. Poleg sodnika sedi istotno dostenjeno umirovljeni žandarmerski stražnjostnik Pluto Cerberus, ki na tem sodišču zastopa državno tožilstvo. Kot tretja uRADNA oseba prisoten je zapisnikar Jeremija Tintenkuli, katemu nepruhomoma glasno kruli prazni želodec, kar ni popolnoma v skladu z sodnim dostenjantom.

Obdolženec skesan prisna inkriminirano dejanje.

Sodnik zaključi razpravo in svečano razglasil sledoč drakonico odsoda: "Obtoženec Ištvan Ciganovič je kriv zločinstva potepanja in beračenja in se v smislu tozadnih paragrafov odsodi na smrt na vešalih."

Obsojenec prestrašen pada na kolena in prosi za milost.

Sodnik nato izjavlja dostenjeno: "Sodni dvor se umakne v posvetovalnicu in se bo posvetoval o vprašanju pomilostitve.

Nato z najresnejšim obrazom odkoraka iz sobe "sodni dvor", namreč sodnik, funkcionar državnega tožilstva in zapisnikar.

Trepetači obsojenec se popolnoma zaveda, da njegovo življenje visi na tenki nitki.

Po daljšem "posvetovanju" se končno vrne "sodni dvor" in sodnik ob grobni tišini razglasí sledoč sklep: "Sodni dvor je sklenil, da se z ozirom na razne olajševalne okolnosti spremeni smrtna kazen v 12 ur zapora, katere je obsojenec že odsedel, ker je od včeraj tu zaprt."

Ameriška Slovenija od dneva do dneva

(Dalje s 1. strani)

kamenja se je usula nanj ter ga na mestu ubila. Bil je član S. N. P. J.

MILWAUKEE NOVICE

Včeraj je bila prvič uprizorjena v Milwaukeej opereta "Ciganska kri", v hrvaškem jeziku. Uprizoril jo je dramski zbor "Matija Gubec" iz Chicaga, pod pokroviteljstvom milwaukeejskih prosvetnih klubov "Djakovič" in "Dimitrov". Predstava se je vrila v dvorani S. S. Turna. — V St. Luke's bolnišnici leži bolni mlađi rojak Joe Fritz ml. Pri delu kot mesarski pomočnik se je z nožem urezal v levo dlan in nastopilo je zastrupljenje krvi.

V okraju bolnišnico v Wauwatosis je bil predzadnji teden prepeljan Math Janžovnik. V SHEBOYGANU sta se posrečila Mary Ann Kaker, hči Fr. Kakerja, in Frank Zagožen, sin Terize Zagožen.

teri je delal tolake usluge. Ker je namreč sedaj življenje v Primorju vedno dražje, davki visoki, dela pa nič, je tudi Božič zašel v stisko in začel iz svobodne reske cone tihotapiti blago. Financarji so našli sedaj pri njem

sam vanjo pade. V Rasporu v veliko jugoslovanskih cigareti in Cicariji biva gostilničar in tobaka, radi cesar so ga zaprli grozdje ali mošt od kmeta ali od grosista in končno grosist (trgovca na delo). — Kdo drugim jamo kopje, sam vanjo pade. V Rasporu v veliko jugoslovanskih cigareti in Cicariji biva gostilničar in tobaka, radi cesar so ga zaprli grozdje ali mošt od kmeta ali od grosista in končno grosist (trgovca na delo).

— Kdo drugim jamo kopje, sam vanjo pade. V Rasporu v veliko jugoslovanskih cigareti in Cicariji biva gostilničar in tobaka, radi cesar so ga zaprli

Čemu vojne?

Stari Jonatan Swift, nemrtni stvaritev Liliputancev in Guliverja, je zapisal pred dobrimi 200 leti:

Gospod me je vprašal, iz kakih vzrokov nastajajo občajno vojne. Odgovoril sem, da so vzroki neštivilni in da bom omenil samo nekatere.

Včasih povzročajo vojne vladarji, ki niko ne verjamejo, da imajo dovolj zemlje in ljudi pod seboj; včasih jih povzroča tudi pokvarjenost ministrov, ki zapletajo svoje spode v vojno, da bi zadušili vptje podložnikov zavoljo slabe vlade ali da bi dali temu vptju drugo smer; tudi določene razlike in naziranju so veljale več milijonov človeških življenj, n. pr. v naziranju, da-lj je meso kruh ali kruh meso, da-lj se stoji sok določene jagode iz krvi ali vina, da-lj naj smatramo življanje za pregrejo ali čestno, da-lj je bolje kol poljubiti ali vrči v ogenj, končno v naziranju, kako se oblačimo najbolje, črno, belo, rdeče ali sivo, ali naj bo suknja dolga ali kratka, ozka ali široka, umazana ali čista. Nobene druge vojne niso bile tako besne in krvave in nobene niso trajale tako dolgo kakor tiste, ki so jih povzročile razlike v mišljenju, posebno če so bili sporni prednosti neznavni.

Včasih nastane spor med dvema vladarji, da bi se odločilo, kateri izmed obeh naj tretjemu vzame njegove dežele, pri čemer pa nima nobeden izmed obeh kakšno pravico na pram tretjemu. Včasih se spreka kakšen vladar z drugim in skrb, da se bo začel ta z njim prepiri. Včasih tudi zato, ker se smatrajo vajškega. Včasih pa hočejo naši sosedi imeti nekaj, kar je naše, ali pa imajo stvari, ki bi jih imeli hoteli imeti, in potem se oboji bojujemo, dokler niso drugi vzel naše stvari ali pa mi niso. Prav lahko je opravičen, da vajško vajško v napad na drugo deželo, če je ljudstvo zavoljilo gladu oslabelo, če ga je obiskala kuga ali pa če ga je zmedla državljanska vojna. Prav lahko je nadalje opravičiti, če napovedamo svojemu najbližnjemu zavezniku, čim je katero izmed njegovih mest pripravno za nas ali pa če ima neko ozemlje takšen položaj, da more naše ozemlje zaokrožiti. Če pošljete kakšen vajški sredstvi naše vojne sile proti drugemu narodu, kjer je ljudstvo obubožalo ali pa je nevedno tedaj sme upravičeno eno polovico tega ljudevstva pobiti, drugo pa spremeniti v sužnje, da jih bo civiliziral in jim odpravil barbarski način življenja.

Ce je neki vladar poiskal pomoč drugega, da bi se rešil pred tujim napadom, tedaj je nadalje kraljevsko, častno in pogosto postopek, da zaveznik, ki je napadajočega sodelnik, pregna, vzame deželo v svojo last in vajško, katerega je rešil, ubije, zapre ali posreže. Zveza po krvnem sorodstvu ali po zakonu je pogost vzrok vojne, in čim bližje je sredstvo, tem večja je nagnjenost do sporov.

Odkod lokomotive?

Razvoj parne lokomotive se je začel leta 1767 s Cugnotovim parnim vozom, ki je v ostalem že pri eni svojih prvih vožnjah podrl nekaj življenj. Veliko senzacijo je potem povzročila Trepeticova parna kočija, ki je napravljena po poskusno vožnjo v neki božični noči. Se je v krog leta 1800 pa se je začala prava zgodovina tirkne lokomotive.

Kar smatramo danes za samo občino, pa je bilo tedaj še zelo sporno. Posredovali so izdelati celo "stopajoče" lokomotive, ker trčatencam niso zaupali in so pripisovali trčenju med njimi in kolesom premajhno gibanje za gibanje. Mnogi strokovnjaki so mislili, da je pravi železniški promet mogoč samo s storitvijo. Njih nasprotniki pa so nastopali s tem, da je prav energetična za stroje, ki bi se sami premikali, za lokomotive engine, kakor so ga imenovali.

Tako je tako ime lokomotiva, ki je tukaj nekakšen bojni krik zmagovalcev.

Lokomotive ni ustvaril kakšen posamezni inženjer, temveč celo ljudstvo inženjerjev, ki je dejal neko Robert Stephenson, slovenski in sestavljajočega očeta George Stephenson. To ljudstvo so bili Angleži. V Ameriki so razvili lokomotive posebno v velikost, ker so tam živeli tam še svobodnejše gradbene razmerje. Mnoga druga ljudstva pa so potem sodelovala, da je dobila lokomotiva tisto dokončno aerodinamično obliko, v kateri jo pozna najnovije čas.

(Dalje iz 1. kolone)

električna baterija, stetoskop, galvanometer, pnevmatični obrč (tajer), acetilen, parno kladivo, varnostne vžigalice, anelinska barvila, Diesel motor, kakor tudi X-žarki, radium in brezični brižnjaki. Troje izmed največjih iznajdb vseh časov, vse to je Amerika dobila iz inozemstva.

Kotlar in njegov po-močnik

Dolgo je že tega, ko je živel v starodavnem mestu Kranju kotlar Jernej. Kotli, ki jih je sam zvaril, pa tudi ponve in kovinski krožniki, ki jih je o-krali z umetnimi rezbarijami, so dokazovali, da je bil res mojster svoje stroke. Pa vam je bil mož tudi poštenjak, da mu ga ni bilo para devet fara naokoli. Ni čuda, torej, da je imel zmerom dovolj dela. Včasih se je nabralo toliko popravil in novih naroci, da jih je kmaj sproti znagoval.

Ob takih prilikah ni dal njeovi ženi Neži jeziček miru, da ge ne bi okregala:

"Bekad! Čemu se trapiš in hodeč vse s svojimi rokami nadeti? Pomočnika si najem in zasluzi boš dvakrat toliko."

Mojster Jernej pa ni hotel na to uho nič slišati, kajti le predobro je vedel, kam pes tako molil. Njegova žena Neža mu namreč ni prigovarjala zato, ker bi se ji smilil, ampak zato, da bi si s prisluženim denarjem nakupila lepe obleke pa zlate verizice in srebrne zaponce. Mojster Jernej pa je bil s svojim d sedanjim, sicer skromnim, a vendarle zadostnim zasluzkom kar zadovoljen. Ce je doseg zadostoval njegov zasluzek za hrano in oblek - si je mislil - bo moral tudi posej. In ostalo je pri starem!

Toda Neži nečimernost ni dala miru. Zato ni odnala in je vsak dan znova nadlegovala svojega moža. Ko je pa še zvezela, da je dobila soseda na desni novo žametno obleko, soseda na levi pa srebrno zaponko s tremi rdečimi rubini, je bilo ajene potrežljivosti konec. Prihrumela je kakor burja v Jernejovo delavnico in krepko udarila s pestjo po mizi.

"Zadnjici me vidiš v svoji de-lavnici, če ne dobiš takoj po-močnika, pa magari samega pognasvaruja!"

"Trk! Trk!" je tedaj potrka-

"Naprek!" je zaklicala Neža.

Vrata so s treskom odprla in

delavnici je zavel silen piš.

Na pragu je stal z mogočnim bladivom v desnici in z ogrom-
skimi kleščami v levici - kotarski pomočnik.

S priljubljeno-
stvijo je snel žametasto

tepičo z glave. Globoko se je

zkonilon in se hudo nasme-
hal.

"Tukaj sem!"

"Kar začni!" je zapovedala

Neža in pokazala na nakovalo.

Jernej ji fantova rdečkasta koz-
a brada in švedrasta noge ni

na bili boge kako všeč, toda

na bila pohlepnot po zlatu je bi-
ja prevelika.

Fant si ni dal dvakrat reči.

Nedeno je zgrabil za delo. Moj-

ster Jernej še do besede ni pri-
šel, ko je pomočnik že pognal
meh in razpihnil ogenj. Kakor
bi mignil, je pričvrstil odlom-
ljeni ročaj na kovinasto ponev.

Komaj začeto, je bilo delo že
končano. Svetilka z odlomlje-
nim stojalom, razpočen vrč in
drugo kovinasto posodje, ki je
ležalo razmetano naokrog in
čakalo popravila — v trenutku
je bilo popravljeno. Ni potekla
ina in že ni bilo več reči, ki ne
bila popravljena.

Neža si je kajpak od zadovoljstva mela roke, ko je pomisila,

kliko denarja bo prislo k hiši.

In mojster Jernej?

Kar svojim očem ni mogel verjeti,
ko je videl, kako hitro je bilo
delo končano. Doslej je slovel
kot najurnejni kotlar daleč čez
meje kranjske dežele, pa ti pri-

de takle zelenec in vsemu svetu
dokaze, da zna več kot mojster.
Mojster je slutil, da nekaj ni v
redu s tem pomočnikom, toda

rekel ni nič, ker se mu je nau-
dilo v obrtniški celi (nekdanja
obrtniška društva), kjer so imeli
kranjski obrtniki važno po-
svetovanje.

Ceš štiri ure se je vrnil domov.
Ali uganete, kaj se je med tem časom zgodilo? Po-
močnik Kozjebradec je tako rek-
eo iz nača izgotobil dvajset ba-
krenih ogledal, trideset vrčev s

preleplimi rezbarjami in še štiri-
deset bodal z umetno izrezlja-
nimi ročaji v bakrenih nožni-
kah.

Pridno nabijanje po nakovalu
in cvileče piljenje je privabilo
radovedne sosede. Ko so z-
gledale iskreča se ogledala in

zvedele, da ne stanejo več ka-
kor dvanajst svežih kurjih jajc,
so kar ponorele od veselja in
nih na debelo kupovale. Po ce-
le dnevu so ogledovali v zrcalih
svoje črne ali svetle lase,
rjavje ali modre oči, rdeče ali
bledje ustnice — in popadla jih
je neznanška ničmurnost, da so
ves dan izgubljale samo z lišjanjem.

Vsi prihranki so moralni
iz skrinj in zlatarji, šivilje in
čevljavi so imeli dela čez glavo.

Doma so žene kajpk pripo-
vedovalo svojim možem o pre-
lepih vrčih in ostrih bodalih.

Tudi ti si niso dali dvakrat re-
či — le kaj bi vam lagal —, da
ne bi šli pogledat v kotlarjevo
delavnico. Nihče, kdor je videl

vrce in bodala, ni šel praznih
rok iz delavnice. Toda vsak,
kdor se je vrca samoz rokami
dotaknil, ni prej miroval, do-

kler ni v krmi "Pri zlati kap-
lj" napravil požirk na njega.
Vino tega vrca je kar samo te-
klo po grlu in je daleč preka-
šalo vsako drugo vino na sve-
tu. In tako se je zgodilo, da
je prvemu požirk sledil drugi,
nato tretji — in požirkov kar

ni hoteli biti konca.

Začaran vrč so povzročili,
da so njihovi lastniki razgrajali
cele noči po mestu, peli nemar-
ne pesmi in se pretepal, tako

OPIJ V JUGOSLAVIJI

(Dalje z 2. strani)

mnogo stane (75 Din za vsak
pregled), ki bi jo pa moral
plačati kmetje. Vedeti je pa
treba, da večji del pridelovalcev

opija ne pridelava v velikih količi-
nah. Tako bi romanje pos-
mežnih odkupljenih količin v

higijenske zavode, kjer bi se
analize vršile, bilo nujno zve-
zano z velikimi prevoznimi tež-
kočami, ker se smola ne bi

smela mesati s smočo drugo proiz-
vajalcama, ampak bi jo morali
v posameznih kosih oziroma
zabojih pošiljati v analizo.

Vse to bi povzročilo več stroš-
kov ko koristi. "Prizad" ima na
terenu v Južni Srbiji v vseh
večjih krajev svoje zaupnike,

ki kupujejo smočo. Razumljivo,
da oni tega dela ne opravljajo brezplačno. Lani so imeli
po 8 Din od vsakega odup-
lenega kg smoča. Splošno pre-
vladuje tu dolni mnene, da je

dolžnost države, če je že vzela

nase monopol kupovanja mak-
ove smoče, da odkupi ali vso pri-
delano smočo, ali pa da dovoli
svobodno trgovanje. Potem bi

kmet vsaj vedel, pričem je. Ta-
ko pa klub dejstvu, da ga ščiti
zakon, ne more prodajati mo-
kove smoče po tisti ceni, ki jo

je odredila vlada, ampak vsled
različnih kalkulacij "Prizad"

in njegove ekspertize, ki gre
razumljivo, vedno v prid dru-
štva, znatno cenejše.

Iz vsega gornega je razum-
ljivo, da gospodarske razmere
na jugu niso posebno ugodne in
da so pridelovalci v večnem

strahu in izpostavljeni različnim
pokritim šikanam. Zato je tudi razumljivo, da so pri-
tožbe vsakdanji pojavi in da

posamezni gospodarski krogi in
korporacije v Južni Srbiji kar

naprej sklepajo razne resolu-
cije v tem smislu, ki pa ne pri-

peljejo nikamor.

Oglasite v —

"Enakopravnost"

LIFE'S BYWAYS

"Enakopravnost"

24. jan. nedelja — Workmen's

ster Jernej še do besede ni pri-
šel, ko je pomočnik že pognal
meh in razpihnil ogenj. Kakor
bi mignil, je pričvrstil odlom-
ljeni ročaj na kovinasto ponev.

Komaj začeto, je bilo delo že
končano. Svetilka z odlomlje-
nim stojalom, razpočen vrč in

drugo kovinasto posodje, ki je
ležalo razmetano naokrog in
čakalo popravila — v trenutku

je bilo popravljeno. Ni potekla
ina in že ni bilo več reči, ki ne

bila popravljena.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Stari očanci so se pritožili pri
mojstru Jerneju in ga za božjo
voljo prosili, naj ne prodaja-
več ogledal, vrčev in bodal.

Mojster Jernej — poštenjak od

pote do glave — se je prijel za

glavo, ko je zvedel, kašne stvari

se po mestu dogajajo.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Ce vam je mar zveličanje vase duše, ko boste stali nekoč pred Bogom, — usmilite se naju, — odprite nama vrata, — ali pa se vam nikoli ne bodo odprla rajskia vrata, ko boste odšli na drugi svet!

Toda zunaj je ostalo vse tih.

Ubogi jetnici sta slišali le zamolko šumenje Neve, — to je bil njun mrtvaški zvon!

Ha, hudiči ste, ne pa ljudje! — zakriči Klarisa Pineberg, — sužnji, ubijalci, — bodite prokleti!

Nato se opoteče in obupno pravi Elizabeti:

Nočejo naju slišati, niso daleč — slišali so me, — toda nične med njimi nima z nama usmiljenja. Nnjina smrt je gotova, — utonete bova!

Moliva, — reče zamolko Elizabeta, — naj se najini duši spravita z Bogom!

Spomniva se onih, ki jih ljubiva. Spomniva se še enkrat onih srečnih trenutkov, ko sva bili pri njih.

Katarina me lahko vrže v jeko, — moje telo je v njeni oblasti, moja duša pa je svobodna, — duše mi ne morejo ugrabiti, živelj bova v lepši in krasnejši okolici, zdrženi z ljubljenimi, — nične naju ne bo več mogel ločiti.

Obe mladi deklici poklekneta na najvišjo stopnico. Elizabeta si položi svoje sklenjene roke na deviške grudi.

Klarisa si je položila svojo roko na vroče čelo, — usta obe deklic so šepetalia molitve, — nesrečni Katarinini žrtvi sta tih in pobožno molili.

147. POGLAVJE Pred smrto

To je bila molitev pred bližajočo se smrto!

Voda je že segala do četrte stopnice, samo dve stopnici sta ju ločili od pogube.

Elizabeta ni molila zase, četudi je v kratkih besedah priporočila svojo dušo Bogu.

Molila je za ljubljenega človeka, za svojega Aleksandra Potemkina.

Klarisine ustnice so šepetalne neprestano samo eno ime, a to je bil Gianettino.

Ljubezen, ki napoljuje plenitna ženska srca, je prekrasnana in sveta.

Kateri moški bi mislil na ljubljeno ženo v trenutku največje življenske nevarnosti, v trenutku ko zre smrti v oči, — kateri moški bi tako čutil v tem trenutku kakor te obe nesrečne in mlaude žene?

Ko sta končali svojo molitvo, vstaneta in se objameta.

Slenili sta, da umreta kakor dobr prijateljici, skupno, — hotele sta do zadnjega trenutka čutiti utrip svojih src.

NAZNANILO

Članicam društva sv. Ane, št. 4, SDZ se naznana, da se vrši 9. decembra t. l. glavna letna seja v Slovenskem Narodnem Domu v navadnih prostorih. Začetek seje bo ob 7:30 zvečer. Prosi se vse članice da se za gotovo udeležijo te seje, ker glavna letna seja je samo enkrat na leto in za rešiti imamo važne društvene stvari in volitev uradne za leto 1937.

Pridite, da si boste izvoleli uradnice po vaši zadovoljnosti, da ne bo potem nepotrebnega prerekanja. Prosim, da vse, ki ste zaostale z asesmentom, prideite plačati vsaj do 26. decembra. Katera ne bo plačala bo suspendirana in kakor sem bila jaz za vas dobra in sem vas založila, sedaj bodite pa ve dobre. Bom zelo hvaležna, katera mi bo plačala zaostali dolg.

S sestrskim pozdravom
Mary Bradach, tajnica

— Oh, ce bi Gianetto slutil, — vzdihne Klarisa, — kako strašna smrt me čaka, bi s svojimi lastnimi rokami porušil to zidovje in prišel k meni.

Uboga Klarisa, hudo si se zmotila!

V tem trenutku počiva tvoj Gianettino, benečanski gondolier v naročju Katarine ruske, — v naročju one okrutne žene, ki je sklenila twojo smrt!

— Oh, ce bi me Potemkin mogoč rešiti, — reče Elizabeta, — ne bi okleval, da poizkusi tudi najskrajnejše, — toda ah, tudi on je sedaj nesrečni ujetnik, — kdo ve, ako je še sploh živ!

Oh, ta misel je zame takodrakla, moja sestra, ne trepeti pred smrto, nasprotno, hrepenu, da bi me smrt odvezela v naročje mojega zaročenca.

Vihar je strahovito divjal, — od trenutka do trenutka je postajala nevihta močnejša.

Ogromno posloplje je ječalo v svojih temeljih, stokalo je in zdele se je, da se bo podrl.

Vedno razločnejše je postalo kričanje po trdnjavci.

Drugi ujetniki so se tudi bali, da jih bo uničila strašna povodenj, ce tudi so ležale njihove mnoge moči, — ce tudi tam ni bilo nobene resne nevarnosti.

Kaj naj bi še dejali ti dve nesrečni deklici, ki sta se nahajali v najglobokejši ječi, ki sta stali sedaj v vodi, — segala jima je že do bokov, ce tudi sta se vzpeli na najvišjo točko svoje strašne ječe.

Za Klariso in Elizabeto je napočil usodni trenutek.

Videli sta, da se ne bodo mogli boriti z vodo, ki ju bo kmalu potegnila v globino.

Zunaj so butali valovi ob zidovje ječe, — Klarisi in Elizabeti se je zdelo, da se premika ostrom, samo dve stopnici sta ju ločili od pogube.

Elizabeta ni molila zase, četudi je v kratkih besedah priporočila svojo dušo Bogu.

Molila je za ljubljenega človeka, za svojega Aleksandra Potemkina.

Klarisine ustnice so šepetalne neprestano samo eno ime, a to je bil Gianettino.

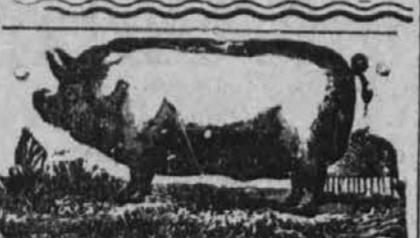
Klarisa, kaj ti je? — vpraša Elizabeta in nežno objame svojo prijateljico. — Tako bleda si, gledaš tako čudno, pomiri se, budi močna, ne boj se smrti! — Verjam mi, ni najstrengejše, kar se nama lahko pripeti, — spomni se, da bi bilo hujše in strašnejše, ce bi nuju izročila

V najem

V najem se odda hiša z 4 sobami, najemnina je \$17 na mesec. Poizvate se na 446 East 156 Street.

Slovenske razglednice za božična vočila se dobe pri

BLATNIK'S
6304 St. Clair Avenue

Sezona za prašiče je tukaj. Mi imamo s koruzo rejene prašiče za družinsko uporabo, ki so poparjeni ali z slamo ožgani. Mi koljemo prašiče ob sredah, petkih in sobotah na 3979 West 25 Street, pod Brooklynskim mostom.

Mi dopeljemo na dom brezplačno. — Imamo vse vrste nasoljena čeva na razpolago ob vsakem času.

JOHN A. TOMPKINS

Shadyside 3689

carica Katarina svojim surovim vojakom!

— Klarisa, to se je namreč že večkrat zgodilo.

Carica je že marsikatero ženo izročila polku vojakov, — ki je na ta način umrla, potem ko je pretrpel najstrašnejše muke in najpodlejša poniranja.

Nesrečne žene so izdihnile v surovih objemih kozakov.

Niso jih samo umorili, temveč tudi onečastili.

Klarisa ne odgovori.

Njene oči so bile otrple, — na njenih ustnicah je trepetal blaz-

ni smehljaj.

Elizabeta opazi to in se prestraši.

— Klarisa, — vzklikne Eliza-

— Klarisa, kaj ti je?

— Meni je tako dobro, — od-

vrne drhteč Klarisa, — povsod je lepo, — plavo morje, — male

barke, Gianettino vesla, — po-

letni xečer, — zolnce zahaja, —

oh, objami me, sladki moj, ljub-

ljeni Gianettino, — poljubljaj

me, — poljupbljaj me!

— Znorela je! — vzklikne E-

lisabeta.

(Dalje prihodnjič)

Ženske v policijski službi

Skoro po vseh kulturnih državah je že prodrlo spoznanje, kako potreben je, da se tudi ženske zapošljijo vsaj v nekaterih področjih obsežnega delokrog policije. Tu prihajajo v poštev v prvi vrsti oni uradki, ki jih imajo opravka v varnostni in ženskimi delikventi. Mislili, da je vsakemu jasno, zakaj zahtevajo ženske ta delokrog zase in kljub temu marsikateri imajo opravka v varnostni in ženskimi delikventi.

Način na vrhovno poveljstvo držav je že pridobil delokrog in vobče celokupno vprašanje ženske policije. Tudi ženske policije ima poseben odsek pod vodstvom strokovnjakinje, ki naj prouči delokrog in vobče celokupno vprašanje ženske policije. Na podlagi izsledkov tega proučevanja se je ustanovila pri državni policiji v Varšavi posebna divizija ženske policije s 158 policijskimi nameščenkami in s posebno upravo, kateri na čelu je že danes omenjena Stanislava Paleolog.

Ženski oddelek se bavi predvsem z onimi opravki, ki spadajo v socialni delokrog policije v najširšem smislu, prireja ponudne tečaje za svoje nameščenke ter skrb za zboljšanje njihovega stanovskega položaja. Njegovo zanimanje je posvečeno zlasti odpravi prostitucije, zlorabi žensk in otrok po raznih službah ter borbi proti pornografski in proti javni nemoralni. V ta namen so ženske policistke v zvezi z vsemi socialnimi ustanovami in društvu in delajo z njimi v roki za doseg občekostnih smotrov. V današnjih časih brezposelnosti so posebno pogosti primeri, ko je treba zasledovati osebe, ki izrabljajo bodo žensk, ki ostanejo na cesti brez zasluga.

Na drugi strani pa si stavljajo ženski oddelek policije kot posebno nalogo, bednim ženskam, ki so na poti v zlo, dejansko pomagati, toda ne s kaznijo in prisilno delavnicijo, temveč s tem, da jim omogočijo pošteno preživljaj. Prav zato skušajo dobiti stike z vsemi mogočimi ustanovami. Na ta način uboge ženske, ki padajo v roke policije, nimajo občutka, da so zašle v neki sovražen svet, ki jim bo vtinil za vse življence pečat sramote, temveč imajo blagodejno občutek, da je tu nekdo, ki jim hčce dobro, ki mu je v resnici pri srcu njihova usoda.

Območje ženske policije na Poljskem je bilo razširjeno leta 1929 se je udeležilo že 37 žensk, vse so bile takoj nameščene in delokrog ženskih policijskih nameščenk se vedno bolj širi. Tudi druga mesta Poljske so se začeli

zaposljavati ženske policistke v zvezi z vsemi socialnimi ustanovami in društvu in delajo z njimi v roki za doseg občekostnih smotrov. V današnjih časih brezposelnosti so posebno pogosti primeri, ko je treba zasledovati osebe, ki izrabljajo bodo žensk, ki ostanejo na cesti brez zasluga.

Na drugi strani pa si stavljajo ženski oddelek policije kot posebno nalogo, bednim ženskam, ki so na poti v zlo, dejansko pomagati, toda ne s kaznijo in prisilno delavnicijo, temveč s tem, da jim omogočijo pošteno preživljaj. Prav zato skušajo dobiti stike z vsemi mogočimi ustanovami. Na ta način uboge ženske, ki padajo v roke policije, nimajo občutka, da so zašle v neki sovražen svet, ki jim bo vtinil za vse življence pečat sramote, temveč imajo blagodejno občutek, da je tu nekdo, ki jim hčce dobro, ki mu je v resnici pri srcu njihova usoda.

Območje ženske policije na Poljskem je bilo razširjeno leta 1935. To leto so doble policijske uniforme ter so jim bili povrjeni vse posli, ki obravnavajo prestopke maloletnih odnos-

no proti njim. Pod vplivom ženske policije so se osnovali povsem ločeni oddelki za maloletne, tako, da so povsem obvarovani pred kvarnim vplivom starejših zločincov. Ti maloletni pridejo pod vodstvo žensk, ki imajo posebno pedagoško izobrazbo ter skrbi, da so otroci deležni pouka in razvedrila, ki jim ga nudijo igre in radio. Odnos policistk do maloletnih temelji na tehničnih principih: 1. ravnanje mora biti dobrohotno, tako da se otrok počuti kot v družini, katero pozitiven vpliv je doslej poigral; 2. v otroku je treba dvigniti moralni nivo, to se pravi, vzbudit mu je treba spoznanje vrednosti moralnega življenja. Tudi zavajajo teh otrok je potreben, da je uprava ženske policije v stalnem stiku z vsemi močnimi društvami in ustanovami, če hoče, da se njeno delo nadaljuje tudi še potem, ko je maloletnik razščlenjen njenega neposrednega vpliva.

Delo ženske policije ima posebno vrednost zato, ker je vse skozi preventivnega značaja. Ženske, ki se hočejo posvetiti te-

mu delu, se morajo odlikovati predvsem z visoko moralnostjo.

Kandidatke morajo dovršiti 5

do 6 razredov srednje šole ter

biti aktivne v kaki socialni or-

ganizaciji, biti pa morajo tudi

močne in zdrave. Manjše število

jih sprejmejo z akademsko iz-

obrazbo. Vsaka mora napraviti

najprej poseben tečaj, kjer pri-

dobi najpotrebnije znanje iz strokovnih predmetov, zlasti iz

pravila, državoznanstva in socio-

logije: veliko važnost polagajo proti njim.

tudi na telovadbo. Po končani

te